

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Ιεραρχική Προσφυγή Αρ. 100/2010

Μεταξύ:

ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ & ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΛΤΔ

Αιτητών

v.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Ζαχαρίας Τουλούρας, Πρόεδρος
Ανδρέας Χριστοφή, Μέλος
Ιωσήφ Ιωσηφίδης, Μέλος
Κυριάκος Συρίμης, Μέλος

Αιτητές:

ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ & ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΛΤΔ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Ιωσήφ Φράγκο, Δικηγόρο
2. Μαρία Ραφαήλ, Δικηγόρο
3. Κώστα Κωνσταντίνου, Εκπρόσωπο αιτούσας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Γρηγόρη Γρηγορίου, Πολιτικό Μηχανικό,
2. Γιαννάκη Σκορδή, Αρχιτέκτονα-Μελετητή

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 14 Σεπτεμβρίου, 2010

ΑΠΟΦΑΣΗ

A. Με την παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή με αρ. 100/2010 η Εταιρεία ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ & ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΛΤΔ (στο εξής οι Αιτητές) στρέφεται κατά της απόφασης της ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ (στο εξής Αναθέτουσα Αρχή ή Α.Α.) να αναθέσει τη σύμβαση του Διαγωνισμού Ε.ΛΕΜ.ΕΕ.ΑΑ.01/2010 για το έργο «Πολυδύναμο Κοινοτικό Κέντρο Πελενδρίου», στην εταιρεία Ν. Γαβριήλ και Υιοί Λτδ (στο εξής η επιτυχούσα).

B. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Ο διαγωνισμός δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 22.01.2010, στην Ευρωπαϊκή Εφημερίδα και στον ημερήσιο τύπο της Κύπρου.
2. Καθορίστηκε η ανοικτή διαδικασία αξιολόγησης με κριτήριο ανάθεσης τη χαμηλότερη τιμή.
3. Η υποβολή προσφορών έληγε στις 05.03.2010. Οι Αιτητές, η επιτυχούσα εταιρεία και άλλοι 15 προσφοροδότες υπέβαλαν τις προσφορές τους εμπρόθεσμα.
4. Η Επιτροπή Αξιολόγησης (στο εξής ΕΑ), με το άνοιγμα των προσφορών στις 19.03.2010, απέρριψε 3 από τις 17 μετά από έλεγχο της ορθότητας των δικαιολογητικών συμμετοχής και της προσωπικής κατάστασης των προσφερόντων. Οι υπόλοιπες 14 προσφορές δόθηκαν σε ιδιώτη μελετητή για περαιτέρω αξιολόγηση.
5. Μετά τον αριθμητικό έλεγχο των προσφορών παρατηρήθηκε ότι η εταιρεία των Αιτητών, η οποία προσέφερε την πιο χαμηλή τιμή κατά το άνοιγμα (€3.127.783,02 πλέον ΦΠΑ), στη γενική περίληψη κατέληξε στο ποσό του Δελτίου 4, στο οποίο κοστολόγησε μόνο μία κατοικία τριών υπνοδωματίων, και δεν πολλαπλασίασε επί 4, για τις 4 πανομοιότυπες ζητούμενες κατοικίες όπως φαίνεται στη γενική περίληψη. Μετά τη διόρθωση αυτού του αριθμητικού λάθους και μερικών άλλων πιο μικρών, η εταιρεία των Αιτητών κατατάγηκε τρίτη με το ποσό προσφοράς της να ανέρχεται σε €3.334.474,75

συν Φ.Π.Α. Πρώτη κατατάγηκε η επιτυχούσα με τιμή προσφοράς €3.299.900 πλέον Φ.Π.Α., η οποία προτάθηκε από την Επιτροπή Αξιολόγησης προς το Συμβούλιο Προσφορών (Σ.Π.) στις 08.07.2010 με εισήγηση να κατακυρωθεί η προσφορά στην επιτυχούσα.

6. Το Σ.Π. σε συνεδρία του στις 26.07.2010, αφού μελέτησε την Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης και το οικονομικό μέρος των προσφορών αποφάσισε να κατακυρώσει το Διαγωνισμό στην επιτυχούσα αφού έκρινε ότι η τελευταία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή έγκυρης προσφοράς.

7. Στις 28.07.2010, η Α.Α. με επιστολή της γνωστοποίησε την απόφασή της σε όλους τους προσφοροδότες.

8. Οι Αιτητές με επιστολή ημερ. 02.08.2010 εξέφρασαν πρόθεση για άσκηση ιεραρχικής προσφυγής εναντίον της απόφασης της Α.Α. προβάλλοντας ως λόγους ότι η προσφορά τους ήταν η οικονομικότερη και ότι δεν έχει γίνει κανένα αριθμητικό λάθος ενώ το ολικό ποσό της προσφοράς τους ορίστηκε στα €3.127.783,02 πλέον ΦΠΑ.

9. Η Α.Α. με επιστολή της ημερ. 03.08.2010, εμμένοντας στην απόφασή της επισήμανε στους Αιτητές τα αριθμητικά λάθη τα οποία μετά τη διόρθωσή τους διαμόρφωσαν το ποσό προσφοράς στα €3.334.474,75.

10. Οι Αιτητές καταχώρησαν την παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή στις 13.08.2010 και στις 17.08.2010 η ΑΑΠ παρέτεινε το προσωρινό μέτρο μέχρι την εκδίκαση της προσφυγής η οποία πραγματώθηκε την 30.8.2010.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ

Οι Αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η απόφαση της Α.Α. είναι νομικά εσφαλμένη στηρίζοντας τη θέση τους στα πιο κάτω επιχειρήματα:

1. **Ο αυθαίρετος πολλαπλασιασμός του ποσού της προσφοράς για 4 κατοικίες 3 υπνοδωματίων επί 4 ήταν παράνομος και καθιστά την προσβαλλόμενη πράξη ακυρωτέα.**

Πλάνη περί τα πράγματα

Ισχυρίστηκαν οι Αιτητές ότι στην απόφαση της Α.Α. επιφύλαξε ουσιώδης πλάνη περί τα πράγματα με επακόλουθο η επίμαχη απόφαση να νοσεί.

Συγκεκριμένα, η Α.Α., όπως προκύπτει από την επιστολή της ημερ. 04.08.2010, προέβηκε σε διόρθωση κατ' ισχυρισμό αριθμητικού λάθους, εφαρμόζοντας τους όρους 7.4(2), (3) και (5) των όρων του διαγωνισμού οι οποίοι προνοούν τη διόρθωση λαθών από τον πολλαπλασιασμό με βάση την τιμή μονάδας. Κατά τους Αιτητές όμως δεν υπήρχε οποιοδήποτε αριθμητικό λάθος από μεταφορά ή οποιοδήποτε λάθος από τυχόν πολλαπλασιασμό της τιμής μονάδας επί την ποσότητα του άρθρου που να δικαιολογεί την επέμβαση της αρμόδιας αρχής. Η Α.Α. λανθασμένα θεώρησε ότι υπήρχε αριθμητικό λάθος από μεταφορά και ότι ενυπήρχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις και οι προϋποθέσεις που έθεταν οι όροι του διαγωνισμού, έτσι ώστε να προβεί σε διόρθωση του. Περαιτέρω, επισήμαναν ότι οι ίδιοι δεν προέβησαν σε οποιοδήποτε πολλαπλασιασμό της τιμής μονάδας επί την ποσότητα του άρθρου, έτσι ώστε να υπάρχει λάθος από ένα τέτοιο πολλαπλασιασμό. Η προσφορά των Αιτητών σε σχέση με τις 4 κατοικίες 3 υπνοδωματίων σαφώς τέθηκε στην τελευταία στήλη του πίνακα της Γενικής Περίληψης. Το ποσό που αναγράφηκε στην περίληψη του Δελτίου 4, δηλαδή οι €72.495,01, μεταφέρθηκε αυτούσιο στη Γενική Περίληψη. Δεν τίθεται θέμα λάθους στον πολλαπλασιασμό, διότι οι Αιτητές επέλεξαν να παραμείνουν στο ποσό, στο οποίο κατέληξαν στο τέλος του δελτίου 4 και για τις 4 κατοικίες.

Η μορφή της Γενικής Περίληψης, όπως ισχυρίστηκαν οι Αιτητές, επέτρεπε την επιλογή αυτή και δεν είχαν κάτι άλλο να κάνουν για να εκφράσουν γραπτώς την πρόθεσή τους να κάνουν έκπτωση. Τόνισαν δε ότι εκούσια δεν έχουν προβεί σε πολλαπλασιασμό. Γι'

αυτό η Α.Α. έπρεπε να στείλει επιστολή στους Αιτητές για να διευκρινίσουν τι εννοούν δηλαδή αν ξέχασαν να πολλαπλασιάσουν επί 4 ή αν είχαν κάποια άλλη πρόθεση.

Συνεπώς, στην απόφαση της Α.Α., κατά την άσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, εμφολώρησε πλάνη, αφού θεώρησε ότι υφίσταντο οι νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση της απόφασής της. Έλαβε υπόψη της ανύπαρκτα πραγματικά γεγονότα, δηλαδή θεώρησε ότι υπάρχει αριθμητικό λάθος από μεταφορά ή λάθος από πολλαπλασιασμό, ενώ αυτό δεν υπήρχε. Η πλάνη της Α.Α. ήταν δε ουσιώδης, καθώς άσκησε επίδραση στην κρίση της αφού, αν δεν υπήρχε η πλάνη αυτή και δεν προέβαινε η Α.Α. στη διόρθωση ανύπαρκτου αριθμητικού λάθους, θα κατακύρωνε την προσφορά στους Αιτητές, αντί σε τρίτο.

Κακή άσκηση της διακριτικής ευχέρειας

Οι Αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η Α.Α. λανθασμένα και κακώς άσκησε τη διακριτική εξουσία της, μη θέτοντας διευκρινιστικές ερωτήσεις σε σχέση με αμφιβολίες που προκλήθηκαν δηλαδή κατά πόσο υπήρξε αριθμητικό λάθος ή λάθος από μεταφορά. Και αυτό παρόλο που το δικαίωμα τους το παρείχε ο νόμος και η παράγραφος 7.1(α) με τίτλο 'παροχή διευκρινίσεων' (Τόμος Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς).

Η παράλειψή της Α.Α. να ζητήσει την παροχή διευκρινίσεων ήταν καταλυτική ως προς την απόφαση της να μην κατακυρώσει την προσφορά στους Αιτητές και ελαχιστοποιούσε την πιθανότητα η απόφασή της να ήταν ορθή. Η Α.Α. όφειλε, υπό τις περιστάσεις, να ασκήσει τη διακριτική της ευχέρεια να ζητήσει διευκρινίσεις, προτού προβεί σε οποιαδήποτε «διόρθωση», η οποία ανέτρεψε πλήρως την κατάταξη αφού η προσφορά των Αιτητών κατέληξε στην 3^η θέση από την 1^η. Οι Αιτητές ανέφεραν σχετικά την απόφαση στην Ιεραρχική Προσφυγή αρ. 12/2006 μεταξύ της Κοινοπραξίας CYTEC 2005 ν. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ), όπου αναφέρεται '*...η Α.Α. κάλλιστα μπορούσε να ζητήσει διευκρινίσεις για την ημερομηνία λήξης της εγγυητικής επιστολής προτού αποκλείσει την προσφορά των Αιτητών..... η Α.Α. δεν ενήργησε σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και ότι η απόφασή της είναι πλήρως ανατιολόγητη.*'

Ελάττωμα της αιτιολογίας

Περαιτέρω, οι Αιτητές υποστήριξαν ότι η αιτιολογία είναι ελαττωματική γιατί έπασχε η έρευνα, λόγω ακριβώς της απουσίας διευκρινιστικών ερωτήσεων από πλευράς της Α.Α. προς τους Αιτητές. Νομολογιακά, η αιτιολογία των αποφάσεων εξετάζεται σε συνάρτηση και συνδυαστικά με την έρευνα που διενεργείται για την έκδοσή τους σύμφωνα με το άρθρο 45 του Ν. 158/1999. Στην υπόθεση, *Andreas Kasapis v. The Council for Registration of Architects and Civil Engineers* (1967) 3 C.L.R., το Δικαστήριο αναφέρθηκε στην αναγκαιότητα επαρκούς αιτιολογίας μιας διοικητικής απόφασης, ειδικά όταν λαμβάνεται από συλλογικά όργανα και είναι δυσμενής για το διοικούμενο.

Εν προκειμένω η αιτιολογία της Α.Α. για την έκδοση της απόφασής της ήταν ότι η προσφορά της Αιτήτριας δεν ήταν η οικονομικότερη. Με την επιστολή της ημερ. 28.07.10 και την επιστολή της ημερ. 04.08.2010 εξειδίκευσε την αιτιολογία της, αναφερόμενη σε αριθμητικά λάθη, τα οποία μονομερώς τροποποίησε η Α.Α. Ισχυρίστηκαν ότι η παρούσα προσβαλλόμενη διοικητική πράξη, πάσχει ως προς την αιτιολογία της και είναι αποτέλεσμα έλλειψης δέουσας έρευνας, καθώς υπήρχε πλήρης ανυπαρξία νομικού ερείσματος για την απόφαση, εσφαλμένη ερμηνεία ως προς τους κανόνες που προέβλεπαν την έκδοσή της, το νόμο, τους κανονισμούς και τους όρους του διαγωνισμού και πλάνη σε σχέση με τις νόμιμες προϋποθέσεις που διαπιστώθηκαν.

Πρόσθετα, στην προκειμένη περίπτωση επισήμαναν, η Α.Α. δεν ακολούθησε την αρχή της ισότητας και της συνέχειας του Δικαίου που επιβάλλει το άρθρο 38(1),(2) του Ν.158/1999 διότι δεν επέλεξε να ζητήσει διευκρινίσεις αλλά έπραξε το αντίθετο. Αλλά ούτε εφάρμοσε το άρθρο 50(1) του Ν. 158/1999 που επιβάλλει την επιστράτευση των αρχών της χρηστής διοίκησης που υποχρεώνουν την Α.Α. να ασκεί τη διακριτική της ευχέρεια και να λειτουργεί με το περί δικαίου αίσθημα, για να αποφεύγονται ανεπιεικείς και άδικες λύσεις.

2. Η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών να κατακυρώσει την προσφορά στην εταιρεία Γ. Γαβριήλ & Υιοί Λτδ είναι αντίθετη με τις διατάξεις του Νόμου.

Παράνομη απόφαση, χρηστή διοίκηση και καλή πίστη

Σαν αποτέλεσμα των πιο πάνω οι Αιτητές ισχυρίστηκαν ότι η απόφαση του Συμβουλίου Προσφορών στηρίχθηκε σε πάσχουσα γνωμοδότηση της Επιτροπής Αξιολόγησης η οποία δεν ήταν επαρκώς και δεόντως αιτιολογημένη. Προς τούτο παρέθεσαν το ιστορικό που οδήγησε στην κατ' ισχυρισμό πάσχουσα γνωμοδότηση σύμφωνα με το διοικητικό φάκελο επιχειρώντας να τεκμηριώσουν την πιο πάνω θέση.

Παραβίαση των Αρχών της Χρηστής Διοίκησης και της Καλής Πίστης

Όπως υποστήριξαν οι Αιτητές το Συμβούλιο Προσφορών ενώ ζήτησε με επιστολή του ημερ. 22/07/2010 από την Ε.Α. να ελεγχθεί η πιθανότητα η προσφορά της επιτυχούσας να ήταν ασυνήθιστα χαμηλή, η τελευταία απάντησε την ίδια ημέρα υιοθετώντας την έκθεση του επιβλέποντα αρχιτέκτονα με ημερομηνία 28/06/2010 προτείνοντας και πάλι την κατακύρωση του Διαγωνισμού στην επιτυχούσα. Οι Αιτητές διερωτούνται αναφορικά με τη σύμπτωση των ημερομηνιών των συνεδριών των δύο Διοικητικών Αρχών. Με βάση τα πιο πάνω, συμπεραίνουν οι Αιτητές, εγείρεται θέμα καλής πίστης και χρηστής διοίκησης ενώ ταυτόχρονα κλονίζεται η εμπιστοσύνη του Διοικούμενου αναφορικά με τις αποφάσεις των Διοικητικών Αρχών.

Δ. ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αναθέτουσα Αρχή αντέκρουσε τους ισχυρισμούς των Αιτητών προβάλλοντας τα εξής:

Η Επιτροπή Αξιολόγησης συμπλήρωσε το κενό που άφησαν οι Αιτητές στη Γενική Περίληψη οι οποίοι αντί να πολλαπλασιάσουν το κόστος της μίας κατοικίας ύψους

€72.495,01 (βλ. Δελτίο 4) χ 4 (όσες και οι ζητούμενες κατοικίες) και να αναγράψουν στην τρίτη στήλη το συνολικό τους κόστος (€289.980,04) επέλεξαν να δηλώσουν στην τρίτη αυτή στήλη το κόστος της μίας μόνο κατοικίας (€72.495,01). Η Ε.Α. ενήργησε με τον εξής συλλογισμό: Αφού στο Δελτίο 4 δηλώνεται από τους Αιτητές ως κόστος της μίας κατοικίας (3 υπνοδωματίων) το ποσό των €72.495,01, θα έπρεπε οι Αιτητές να είχαν κάνει λάθος στη μεταφορά στη γενική περίληψη γιατί δεν πολλαπλασίασαν επί 4 που είναι ο αριθμός των ζητουμένων κατοικιών. Με το συλλογισμό της αυτό, η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι οι Αιτητές παρέλειψαν από λάθος να περιλάβουν το κόστος και των 4 κατοικιών στη γενική περίληψη και έτσι προχώρησε η ίδια η Επιτροπή Αξιολόγησης και το διόρθωσε από μόνη της, θεωρώντας το προφανές λάθος. Για την Α.Α. ήταν ξεκάθαρο ότι ήταν θέμα 4 κατοικιών σύμφωνα με τα σχέδια και το δελτίο ποσοτήτων. Οι ποσότητες έχουν σημασία σύμφωνα με την Α.Α. και σε κάποια στιγμή θα δημιουργείτο πρόβλημα. Έτσι προχώρησε σε αυτή τη διόρθωση θεωρώντας ότι έγινε αριθμητικό λάθος. Ούτε μπορεί να συγχωρευθεί το κόστος των τριών κατοικιών σε άλλα κονδύλια, γιατί τότε αλλοιώνονται οι τιμές μονάδας υποστήριξαν.

Η Α.Α. δεν αδίκησε τους Αιτητές ισχυρίστηκαν αφού οι τελευταίοι είχαν τρόπο να κάνουν έκπτωση για τις τρεις κατοικίες δηλώνοντας μετά τη διαμόρφωση του ποσού την έκπτωσή τους.

Η Ε.Α. δεν έκρινε ότι έπρεπε να υποβάλει διευκρινιστική ερώτηση προς τους Αιτητές, αφού, όπως τόνισαν ήταν για αυτούς ένα ξεκάθαρο λάθος/παράλειψη. Το ποσό της κάθε κατοικίας έπρεπε να είχε πολλαπλασιαστεί επί 4 ως έπραξαν και όλοι οι άλλοι προσφοροδότες. Αντί αυτού στην τελευταία στήλη του εν λόγω Εντύπου οι Αιτητές καταχώρησαν ως τελική τιμή μόνο την τιμή της μίας κατοικίας που μεταφέρεται από το Δελτίο 4. Μετά τη διόρθωση αυτού του αριθμητικού λάθους και μερικών άλλων πιο μικρών στο Δελτίο 2, η εταιρεία των Αιτητών κατατάγηκε 3^η με προσφερόμενη τιμή €3.334.474,75 ενώ 1^η κατατάγηκε τελικά η επιτυχούσα με προσφερόμενη τιμή €3.299.900.

Η Α.Α., αντέκρουσε τους ισχυρισμούς των Αιτητών ότι δεν άσκησε ορθά τη διακριτική ευχέρεια της να ζητήσει διευκρινίσεις και ισχυρίστηκε ότι δεν περιέπεσε σε πλάνη γιατί αποτελούσε το επίμαχο, σημείο ξεκάθαρο για την Α.Α. που δεν επιδεχόταν περαιτέρω έρευνα.

Ε. Αφού ακούσαμε τις θέσεις των δυο πλευρών και κατόπιν ενδελχούς μελέτης του σχετικού Διοικητικού Φακέλου της υπόθεσης καταλήγουμε στα ακόλουθα:

Με βάση τα έγγραφα του διαγωνισμού και τις σχετικές οδηγίες προς τους οικονομικούς φορείς (Τόμος Α Παραρτήματα) και ειδικότερα το δελτίο 4 των Οδηγιών τιμολόγησης (preambles) που αφορά την κατοικία τριών υπνοδωματίων, ζητείται αναλυτικά η παράθεση των τιμών για τις απαιτούμενες εργασίες. Το σύνολο των χρεώσεων αυτών που αφορούν τη μια κατοικία απαιτείται όπως μεταφερθεί στον πίνακα με επικεφαλίδα «Γενική Περίληψη» και το συνολικό ποσό που προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους δελτίων του εν λόγω πίνακα μεταφέρεται και είναι η τελική προσφορά, αφού αφαιρεθεί τυχόν έκπτωση που προσφέρεται από τον Οικονομικό Φορέα.

Οι οδηγίες είναι σαφείς και αποσκοπούν στον ομοιόμορφο τρόπο υπολογισμού και αποτύπωσης της Οικονομικής Προσφοράς εκάστου οικονομικού φορέα. Οι Αιτητές συμμορφούμενοι με τις σχετικές οδηγίες θα έπρεπε να πολλαπλασιάσουν επί την ποσότητα του άρθρου που στην προκειμένη περίπτωση ήταν τέσσερα, το ποσό €72.495.01 που ήταν η τιμή μονάδας για μια κατοικία, όπως φαίνεται στο δελτίο 4 και να το καταγράψουν στην κατάλληλη θέση του πίνακα. Αντ' αυτού στην προσφορά των Αιτητών αναγράφεται το ποσό €72.495.01.

Οι όροι 7.4 (2), (3) και (5) προνοούν τα ακόλουθα:

«7.4(2) Οι προσφορές θα ελεγχθούν με σκοπό να εντοπιστούν οποιαδήποτε αριθμητικά λάθη και/ή λάθη από μεταφορά, τα οποία και θα διορθώνονται.

7.4 (3) Εάν υπάρχει οποιοδήποτε λάθος από τον πολλαπλασιασμό της τιμής μονάδας επί την ποσότητα του άρθρου, η τιμή μονάδας θα θεωρείται ορθή και θα λαμβάνεται ως βάση για τη διόρθωση.

7.4 (5) Η σύγκριση των προσφορών θα γίνει με βάση το ολικό ποσό προσφοράς όπως αυτό προκύπτει μετά τη διόρθωση οποιωνδήποτε αριθμητικών λαθών και/ή λαθών από μεταφορά και μετά από την αναγωγή του σε σημερινές τιμές εάν απαιτείται σύμφωνα με το παραπάνω εδάφιο 1.»

Για να διαπιστώσουμε αν ο όρος 7.4.3 θα μπορούσε να εφαρμοστεί στα δεδομένα της παρούσας υπόθεσης, θα πρέπει πρώτα να εξετάσουμε τον σκοπό που αυτός εξυπηρετεί. Θεωρούμε ότι με βάση την συγκεκριμένη πρόνοια η Α.Α. νομιμοποιείται να παρέμβει αυτεπάγγελτα και να προβεί σε διόρθωση προσφοράς μόνο όταν η τιμή μονάδας προκύπτει ξεκάθαρα μέσα από τα έγγραφα της προσφοράς. Η δυνατότητα αυτή της Α.Α. είναι φυσικά περιορισμένη σε περιπτώσεις στις οποίες καθίσταται έκδηλο ότι πρόκειται για ακούσιο σφάλμα που έχει ως αποτέλεσμα η προσφορά να μην μπορεί να ερμηνευθεί λογικά με οποιοδήποτε τρόπο πέραν από τον τρόπο που ερμηνεύεται αφού διορθωθεί από την Α.Α.

Υπό το φως των πιο πάνω κρίνουμε ότι η Α.Α. είχε δικαίωμα να θεωρήσει ορθή την τιμή μονάδος που στην προκειμένη περίπτωση είναι η αξία μίας κατοικίας και να διορθώσει το ποσό που εμφανίζεται στην πιο πάνω αναφερόμενη κατάλληλη θέση στον πίνακα πολλαπλασιάζοντας το επί την ποσότητα του άρθρου, δηλαδή το 4, καθότι δεν μπορούσε εύλογα να εξηγηθεί με οποιοδήποτε άλλο τρόπο το λάθος αυτό.

Οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει αριθμητικό λάθος ή λάθος από μεταφορά διότι δεν προχώρησαν σε πολλαπλασιασμό. Όμως η θέση αυτή των Αιτητών είναι εκ των υστέρων που τίθεται διότι εάν η επιδίωξη τους ήταν η μειωμένη χρέωση αναφορικά με την κατασκευή των τεσσάρων κατοικιών θα μπορούσαν να το πράξουν με διάφορους άλλους τρόπους και με βάση τα έγγραφα και οδηγίες της Α.Α., είτε κοστολογώντας τη μία κατοικία χαμηλότερα, είτε κοστολογώντας κανονικά και παραχωρώντας έκπτωση στο μέρος που καθορίζεται για τον σκοπό αυτό. Ελλείψει τέτοιας σημείωσης, ότι

πρόκειται για περίπτωση στην οποία παραχωρούν έκπτωση, δεν χωρεί άλλη λογική ερμηνεία από την απρόσεκτη παράλειψη που η Α.Α. ορθά έκρινε ότι μπορούσε να διορθώσει δυνάμει του όρου 7.4(3).

Τέλος, σημειώνουμε ότι η Α.Α. δεν έχει οποιαδήποτε υποχρέωση να αναζητήσει διευκρινίσεις για οποιοδήποτε ζήτημα ανακύπτει κατά την αξιολόγηση των προσφορών, πόσο μάλλον για θέμα που αφορά την οικονομική προσφορά οικονομικού φορέα και ως εκ τούτου η παράλειψη της να το πράξει δεν μπορεί να κατακριθεί.

Με βάση τα ως άνω ευρήματά μας αποφασίζουμε κατά πλειοψηφία την απόρριψη της παρούσας Ιεραρχικής Προσφυγής και την επικύρωση της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Α.Α.Π. διαχωρίζει τη θέση του και προβαίνει στα ακόλουθα ευρήματα:

Είναι παραδεκτό ότι οι Αιτητές συμπλήρωσαν στο Δελτίο Δ όλα τα αριθμητικά στοιχεία για το κόστος μίας κατοικίας των 3 υπνοδωματίων όπως υποδεικνύει και ο σχετικός τίτλος καταλήγοντας στο ποσό των €72.495,01. Ακολούθως, το ίδιο ποσό μεταφέρθηκε ως είχε στη Γενική Περίληψη, στην τελική στήλη που αναφέρεται και για τις τέσσερις κατοικίες.

Η αρμόδια αρχή θεωρώντας το πιο πάνω γεγονός ως αριθμητικό λάθος εν τη εννοία του όρου 7.4 προέβηκε σε «διόρθωσή» του δια του πολλαπλασιασμού του επί 4. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω ενέργειας η αρχική κατάταξη διαφοροποιήθηκε θέτοντας τους Αιτητές στην τρίτη θέση.

Η παρούσα υπόθεση επικεντρώνεται στο ορθό και νόμιμο ή όχι της πιο πάνω ενέργειας της Α.Α.

Οι όροι 7.4 (2), (3) και (5) προνοούν τα ακόλουθα:

«7.4(2) Οι προσφορές θα ελεγχθούν με σκοπό να εντοπιστούν οποιαδήποτε αριθμητικά λάθη και/ή λάθη από μεταφορά, τα οποία και θα διορθώνονται.

7.4 (3) Εάν υπάρχει οποιοδήποτε λάθος από τον πολλαπλασιασμό της τιμής μονάδας επί την ποσότητα του άρθρου, η τιμή μονάδας θα θεωρείται ορθή και θα λαμβάνεται ως βάση για τη διόρθωση.

7.4 (5) Η σύγκριση των προσφορών θα γίνει με βάση το ολικό ποσό προσφοράς όπως αυτό προκύπτει μετά τη διόρθωση οποιωνδήποτε αριθμητικών λαθών και/ή λαθών από μεταφορά και μετά από την αναγωγή του σε σημερινές τιμές εάν απαιτείται σύμφωνα με το παραπάνω εδάφιο 1.»

Οι πιο πάνω πρόνοιες επιτρέπουν την αυτεπάγγελτη διόρθωση από την αρμόδια αρχή αριθμητικών λαθών και/ή λαθών από μεταφορά, θέτοντας ειδική πρόνοια για την περίπτωση του πολλαπλασιασμού.

Θεωρώ ότι στην παρούσα περίπτωση δεν υπήρχαν οι απαιτούμενες από τον ως άνω όρο προϋποθέσεις «διόρθωσης» καθιστώντας την ενέργεια της Α.Α. αν και μέσα στα πλαίσια της λογικής παράνομη και αυθαίρετη.

Αριθμητικό λάθος δεν μπορεί παρά να αποτελεί λάθος στο αποτέλεσμα συγκεκριμένης αριθμητικής πράξης δεδομένων των παραγόντων της εξίσωσης της. Δηλαδή αποτέλεσμα 12 σε αριθμητική πράξη προσθέσεως των παραγόντων 4 και 3 αποτελεί αριθμητικό λάθος επιδεκτικό διόρθωσης επί του αποτελέσματος και όχι επί των παραγόντων του. Λάθος δε από μεταφορά δε μπορεί να σημαίνει παρά λανθασμένη μεταφορά από το ένα σημείο σε άλλο σταθερού παράγοντα. Αυτό όμως που αναμένεται να αναγραφεί στη γενική περίληψη αποτελεί το συνολικό ποσό. Η διευκρίνιση αναφορικά με τον πολλαπλασιασμό δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην παρούσα αφού δεν έχει γίνει πολλαπλασιασμός επί του εντύπου και πουθενά δεν φαίνεται να απαγορεύεται από τους σχετικούς όρους η μη χρέωση συγκεκριμένων εργασιών ακόμη και αν είναι παντελώς μη αναμενόμενη η μη χρέωση των τριών εκ των τεσσάρων κατοικιών.

Το ως άνω σκεπτικό προδιαγράφει και το αποτέλεσμα.

Δεν μπορώ όμως παρά να σημειώσω και τα εξής:

Είναι δεδομένο ότι με βάση τα ανωτέρω προέκυπτε μια σχετική σύγκυση αναφορικά με το επίμαχο θέμα αφού η τιμή της μίας κατοικίας και των τεσσάρων ταυτίζονται επί των εντύπων χωρίς να δίδεται οποιαδήποτε εξήγηση. Περαιτέρω η σύγκυση αυτή επιτείνεται και από το γεγονός ότι ο προσφοροδότης δεν έκαμε καθόλου χρήση του σημείου επί του εντύπου στο οποίο προβλέπεται η αναγραφή οιασδήποτε έκπτωσης

Παρατηρώ ότι στους όρους του παρόντος Διαγωνισμού υπάρχουν σχετικοί με την διαπίστωση ασάφειας όροι. Από τη μια υπάρχει ο όρος 7.1(α) με τίτλο «παροχή διευκρινίσεων» όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:

*«Σε κάθε στάδιο της αξιολόγησης, η Αναθέτουσα Αρχή έχει το δικαίωμα, **αν το κρίνει αναγκαίο**, να ζητήσει από τον Προσφέροντα την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το περιεχόμενο της προσφοράς του. Στην περίπτωση αυτή η παροχή διευκρινίσεων είναι υποχρεωτική για τον προσφέροντα και δεν θεωρείται αντιπροσφορά»,*

και από την άλλη ο όρος 7.6.2(γ) προβλέπει σε σχέση με απόρριψη προσφορών μεταξύ άλλων *«όταν δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή»*.

Οι πιο πάνω όροι θα έπρεπε ίσως να διερευνηθούν από την Α.Α. κατά πόσον χωρεί εφαρμογή τους στα γεγονότα της παρούσας περίπτωσης. Βέβαια εκ του όρου 7.6.2(γ) προκύπτει ξεκάθαρα το ουσιώδες της σαφήνειας της προσφερόμενης τιμής πράγμα που θα έθετε ίσως σε αμφισβήτηση την αναζήτηση διευκρινίσεων ως εκτενώς ισχυρίστηκαν ενώπιον μας οι Αιτητές.

Καταλήγοντας κρίνω ότι η ως άνω Ιεραρχική Προσφυγή θα πρέπει να επιτύχει και η απόφαση της Α.Α. να ακυρωθεί.

Με βάση όλα τα πιο πάνω η Α.Α.Π. κατά πλειοψηφία αποφασίζει ότι η Ιεραρχική Προσφυγή με αρ. 100/2010 απορρίπτεται και η προσβαλλομένη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα επί της διαδικασίας.